

Lisätiedot:

suunnittelija Krista Rimpilä, puh. 050 566 8800

opetuspäällikkö Agneta Eklund, puh. 050 308 6262

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Tausta

Perusopetuslain 48 f §:n mukaan kunta on velvollinen päättämään aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen suuruuden. Koska valtionosuuksia aamu- ja iltapäivätoimintaan on alennettu, aamu- ja iltapäivätoiminnan maksukattoja päivitettiin perusopetuslaissa 22.12.2025.

1.1.2026 alkaen maksukattoja korotetaan siten, että 570 tunnin kokonaisuudesta (toiminta viitenä päivänä viikossa, kolme tuntia päivässä) voidaan periä enintään 148 euroa kuukaudessa ja 760 tunnin kokonaisuudesta (toiminta viitenä päivänä viikossa, viisi tuntia päivässä) enintään 197 euroa kuukaudessa.

Laki edellyttää lisäksi, että maksu jätetään huomioimatta tai sitä alennetaan, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai muut huoltajuuteen liittyvät syyt sitä edellyttävät. Tämä varmistaa, että palvelu on saavutettavissa myös pienituloisille perheille. Kunta päättää paikallisesti tarkat maksujen euromäärät ja maksuhuojennusten perusteet, mutta niiden tulee olla yhdenvertaisia ja hakemukseen perustuvia. Kasvatuksen ja koulutuksen valiokunnat tulee kevään 2026 aikana ottaa kantaa maksuhuojennusten perusteisiin.

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta on 17.04.2024 § 24 määrittänyt tällä hetkellä voimassa olevat suomenkielisen iltapäivätoiminnan asiakasmaksut. Asiakasmaksut on samalla yhtenäistetty ruotsinkielisen iltapäivätoiminnan asiakasmaksujen kanssa yhdessä ruotsinkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan kanssa.

Elokuussa 2024 voimaantulleet iltapäivätoiminnan maksut ovat:

Iltapäivätoiminnan palvelu	Asiakasmaksu / kk
5 päivää viikossa, 4 tuntia päivässä (enint. klo 16 asti)	110,00 euroa
5 päivää viikossa, 5 tuntia päivässä (enint. klo 17 asti)	130,00 euroa

Palkat ja muut kustannukset ovat nousseet edellisen, vuonna 2024 tehdyn hinnantarkistuksen jälkeen. Kun on otettu huomioon inflaatio, lain mukaiset maksutarkistukset sekä verrattu iltapäivätoiminnan asiakasmaksuja naapurikuntiin, esittää sivistys ja hyvinvointitoimiala, että iltapäivätoiminnan asiakasmaksut olisivat 1.8.2026 alkaen seuraavat:

Iltapäivätoiminnan palvelu	Asiakasmaksu / kk
5 päivää viikossa, 3 tuntia päivässä (enint. klo 15 asti)	100,00 euroa

5 päivää viikossa, 5 tuntia päivässä (enint. klo 17 asti)	160,00 euroa
---	--------------

Uudet maksut päivitetään Kauniaisten kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan.

Hintavertailu

Nykyiset luvut	Uudet laskelmat
• 110 € = 9 790 € (89 lasta) • 130 € = 9 620 € (74 lasta) • Kuukausitulot yhteensä: 19 410 €	• 100 € = 8 900 € (89 lasta) • 160 € = 11 840 € (74 lasta) • Kuukausitulot yhteensä: 20 740 € (sama lapsimäärä)

Selite ja vaikutukset

- Ensimmäinen hinta laskee 9 % (110 € → 100 €), mikä vähentää tuloja 890 €.
- Toinen hinta nousee 23 % (130 € → 160 €), mikä lisää tuloja 2 220 €.
- Kokonaiskuukausitulot nousevat lähes 7 % (19 410 € → 20 740 €).
- Hinnoittelun painopiste siirtyy: edullisempi ryhmä houkuttelee enemmän lapsia, kun taas kalliimpi ryhmä tuottaa enemmän per lapsi.

Vuoden 2026 talousarviossa lapsi–aikuinen-suhdelukua nostettiin 13:sta 15:een aikuista kohden kaupungin säästötoimenpiteiden vuoksi. Tämä muutos edellyttää turvallisuuden ja henkilöstöresurssien uutta arviointia toiminnan laadun ja lasten hyvinvoinnin varmistamiseksi. On kuitenkin tärkeää todeta, että uusi suhdeluku ei itsessään vahvista edellytyksiä turvallisemmalle tai pedagogisesti vakaammalle oppimisympäristölle, koska aikuisia on aiempaa vähemmän suhteessa lapsiin. Tilannetta tukee se, että valtaosa henkilöstöstä ja lapsista on paikalla klo 12–15, jolloin toiminnan kuormitus ja turvallisuusvastuu ovat suurimmillaan. Tästä syystä uusi asiakasmaksumalli (12–15 tai 12–17) tukee suhdeluvun muutosta: se mahdollistaa henkilöstöresurssien tehokkaan kohdentamisen juuri tähän kriittiseen aikajaksoon, jolloin läsnäolohuippu on suurin. Maksurakenteen tuottama lisätulo vahvistaa mahdollisuuksia turvata riittävä määrä pätevää henkilöstöä silloin, kun se on toiminnan laadun ja turvallisuuden kannalta välttämätöntä, ja näin varmistetaan resurssien tasapainoinen ja tarkoituksenmukainen käyttö. Toiminnan laatu paranee, kun henkilöstö voidaan mitoittaa toiminnan todellisen tarpeen mukaan ja ryhmäkokoja voidaan hallita paremmin toimintapäivän kuormittavimpina tunteina. Tämä tukee kaupungin strategian tavoitetta vahvistaa hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta (läpimurtohanke 1.3 Hyvinvoinnin vahvistaminen – yhteisöllisyyden, monimuotoisuuden ja luonnon arvostaminen). Strategiassa korostetaan turvallista arkiympäristöä ja lasten hyvinvoinnin varmistamista koko palvelupolulla, myös perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Ennaltaehkäisevä hyvinvointityö helpottuu, kun ohjaajilla on paremmat mahdollisuudet kohdata lapset yksilöllisesti toiminnan ruuhkahuippujen aikana. Työkuorma muuttuu hallittavammaksi, mikä edistää henkilöstön työssä pysymistä sekä tukee toiminnan vakautta ja houkuttelevuutta. Huoltajien luottamus vahvistuu, kun arjessa näkyvät turvallisuus, selkeys ja laatu — strategian mukaista yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistamista.

Korkeampi maksu turvaa laadukkaat ohjaajaresurssit ja monipuolisen sisällön toiminnassa. Lyhyempi päivä tukee lasten jaksamista ja hyvinvointia, erityisesti

koska monet lapset Kauniaisissa osallistuvat useisiin harrastuksiin. Vaihtoehto, joka päättyy klo 15, vähentää kuormitusta ja edistää tasapainoista arkea. Myös kerhotoiminnan järjestelyt helpottuvat klo 15 alkaen, ja klo 15–16 toteutettava laadunparannus lisää palvelun arvoa niille perheille, jotka valitsevat pidemmän vaihtoehdon. Strategian arvo asukaslähtöisyys korostuu tässä, sillä kaupunki tarjoaa joustavia ratkaisuja, jotka mukautuvat perheiden erilaisiin tarpeisiin. Saavutettavuus varmistetaan mahdollisuudella hakea maksualennusta, mikä edistää yhdenvertaisuutta ja tukee pienituloisia perheitä. Tämä on linjassa strategian arvon yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus kanssa, jonka mukaan kaikilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua toimintaan, joka vahvistaa yhteisöllisyyttä ja turvallisuuden tunnetta.

Kevään 2026 huoltajakysely tukee asiakasmaksujen uudistusta ja kahden vaihtoehdon mallia. Vastaajista 90 % oli tyytyväisiä toiminnan laatuun ja monipuolisuuteen (4,4/5), mikä korostaa klo 17 asti kestävästä pidemmän vaihtoehdon arvoa — erityisesti ohjatun toiminnan ja läksyjen teon tuen näkökulmasta. Ulkoilu (4,9/5) ja rauhalliset aktiviteetit (4,5/5) saivat erityistä kiitosta, mikä puolestaan tukee myös klo 15 päättyvää lyhyempää vaihtoehtoa. Uusi lapsi–aikuinen-suhdeluku auttaa ylläpitämään kyselyssä esiin nousutta korkeaa laatutasoa ja vastaa strategian tavoitteeseen varhaiskasvatuksen ja koulutuksen korkeasta asiakastyytyväisyydestä. Toimintaympäristö sai erittäin hyvää palautetta: tilat arvioitiin erinomaisiksi (4,6/5) ja henkilöstön ystävällisyys nähtiin merkittävänä vahvuutena (4,7/5). Tämä vahvistaa strategian arvoa avoimuus, jossa korostuvat hyvä vuorovaikutus, luottamusta rakentava kohtaaminen ja läpinäkyvä toiminta. Viestintä (4,2/5) ja yhteistyö huoltajien kanssa (4,5/5) koettiin toimiviksi, mikä heijastaa kaupungin arvoja avoimesta vuoropuhelusta ja asukkaiden osallisuudesta. Avoimissa vastauksissa korostuivat joustavuus ja se, miten hyvin toiminta mukautuu perheiden arjen tarpeisiin — juuri sitä, mitä strategian arvo asukaslähtöisyys painottaa. Vastausten mukaan lyhyempi päivä vähentää lasten kuormitusta ja tukee heidän hyvinvointiaan, kun taas pidempi päivä tuo lisäarvoa ryhmähetkien, toimintojen ja läksytuen kautta. Molemmat vaihtoehdot vastaavat näin perheiden erilaisiin tarpeisiin ja tukevat lasten arkea eri tavoin — konkreettinen esimerkki strategian arvon asukaslähtöisyys käytännön toteutuksesta.

Kauniaisten tavoitteena on yhdenmukaistaa käytäntöjä, nostaa palvelujen laatua ja huomioida sekä lasten hyvinvointi että perheiden tarpeet arjessa. Maksujen päivittäminen uuden mallin mukaiseksi tukee kaupungin strategista tavoitetta Suomen vetovoimaisiin, jossa korkeatasoinen varhaiskasvatus ja koulutus, sekä saavutettavat palvelut ovat keskeisiä peruspilareita. Koska Espoossa käytetään jo vastaavaa asiakasmaksumallia, alueellinen yhdenmukaisuus ja tasapuolisuus vahvistuvat — tämä on linjassa strategian arvon yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus kanssa, jonka mukaan kaikilla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet riippumatta kuntarajoista. Palvelujen laatua ja turvallisuutta parantaa myös uusi lapsi–aikuinen-suhdeluku, joka edistää läpimurtohankkeen 1.1 Tasokas varhaiskasvatus ja koulutus sekä läpimurtohankkeen 1.3 Hyvinvoinnin vahvistaminen — yhteisöllisyyden, monimuotoisuuden ja luonnon arvostaminen tavoitteita. Näissä korostuvat turvallisuus, varhainen tuki, hyvät oppimistulokset ja lasten kokonaisvaltainen hyvinvointi. Taloudellinen kestävyys ja henkilöstöresurssien hallinta vahvistuvat, kun maksurakenne tasapainottaa ryhmäkokoja ja vähentää henkilöstön kuormitusta. Tämä tukee strategian toista päätavoitetta Vastuullisesti kasvava ja vahva talous, jossa korostetaan tasapainoista taloutta, pitkän aikavälin suunnittelua ja kestäviä investointeja. Uusi hinnasto lisää kuukausittaisia tuloja 1 330 eurolla, mikä vastaa lähes 7 prosentin kasvua

(19 410 € → 20 740 €). Muutos on taloudellisesti perusteltu ja edistää vakaata resurssisuunnittelua strategian taloudellisten linjausten mukaisesti.

Haittapuolena on perheille aiheutuva taloudellinen rasitus, erityisesti pienituloisille ja yksinhuoltajille. Mikäli maksualennusta ei haeta tai sitä ei myönnetä, eriarvoisuuden riski voi kasvaa, mikä on vastoin strategian arvoa yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus. Maksujen korotus voi myös vaikeuttaa vanhempien mahdollisuuksia käydä työssä, jos iltapäivätoimintaa ei ole saatavilla kohtuulliseen hintaan. Toisaalta malli voi lisätä joidenkin perheiden palvelun saavutettavuutta tarjoamalla lyhyemmän, kolme tuntia päivässä kestävä vaihtoehtona matalammalla kuukausimaksulla. Tämä vahvistaa osallisuuden ja yhteisöllisyyden mahdollisuuksia, mikä tukee strategian hyvinvointiin painottuvia tavoitteita. Toimintaan osallistuminen tukee lasten kaverisuhteita, yhteisöllisyyttä ja ehkäisee yksinäisyyttä — mikä on keskeistä läpimurtohankkeessa 1.3 Hyvinvoinnin vahvistaminen – yhteisöllisyyden, monimuotoisuuden ja luonnon arvostaminen.

Sivistys- ja hyvinvointitoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta hyväksyy uudet iltapäivätoiminnan asiakasmaksut seuraavasti 1.8.2026 alkaen:

Iltaapäivätoiminnan palvelu	Asiakasmaksu / kk
5 päivää viikossa, 3 tuntia päivässä (enint. klo 15 asti)	100,00 euroa
5 päivää viikossa, 5 tuntia päivässä (enint. klo 17 asti)	160,00 euroa

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Lapsivaikutusten arviointi — iltapäivätoiminnan asiakasmaksut